

Beslut för bildande av naturreservatet Köpmankölen

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Köpmankölen
NVR-id:	2059342
Kommun:	Härjedalen
Län:	Jämtland
Väggkarta:	148 Åsarna
Lägesbeskrivning:	Cirka 2 mil norr om Vemdalen och 1,5 mil väster om Skålan.
Centrumkoordinater:	N: 6943743.95 E: 438740.71 (SWEREF99 TM)
Fastigheter:	Vemdalens kyrkby 24:5 och 29:12
Markägare:	Enskild markägare
Förvaltare:	Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal:	1080,4 hektar, varav 76,5 hektar produktiv skogsmark

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut.....	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området	3
Föreskrifter	5
Undantag från föreskrifterna.....	6
Skötselplan	7
Redogörelse för ärendet	8
Ärendets beredning.....	8
Synpunkter på förslaget till beslut	8
Länsstyrelsens bedömning.....	9
Bedömning och motivering	9
Naturvärdesinventeringar	10
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.....	10
Naturreservatets effekt på ekosystemtjänster	10
Konsekvensutredning	11
Upplysningar.....	12
Bilagor	13

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Köpmankölen**

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets mosaik av våtmarker och naturskogar, som delvis även är brandpräglade, samt andra ingående naturmiljöer med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Områdets opåverkade hydrologi ska bibehållas.

Syftet uppnås genom att våtmark och skogsmark med dess flora och fauna utvecklas fritt. Slätter samt röjning av igenväxningsvegetation kan återupptas på öppna delar av våtmarken. Naturvårdsbränning ska vara möjligt för att stärka och bibehålla värden knutna till brand.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- En stor, opåverkad och mångformig våtmark med:
  - naturlig hydrologi,
  - inslag av bland annat blandmyrmosaik, sträng-flarkkärr samt soligena och topogena kärr
  - höga representativa värden och karaktär av orördhet
- Naturskogar med intern beståndsdynamik och inslag av gamla träd
- Delvis brandpräglad skog med ett glest trädskikt, samt brandskadade träd och torrakor.

Beskrivning av området

Naturreservatet Köpmankölen är beläget cirka 20 kilometer norr om Vemdalen och 15 kilometer väster om Skålan, i Härjedalens kommun. Naturreservatet är 1080,4 hektar stort och ingår i ett av Härjedalens största våtmarksområden på över 20 000 hektar. Området utgörs av ett våtmarkskomplex med naturlig hydrologi med mycket höga naturvärden som grundar sig på dess orördhet, mångformighet och storlek. Naturreservatet ligger i ett höglänt område. Höjden över havet sträcker sig från cirka 610 meter i östra delen, till 720 meter söder om Tväråträskarna, i områdets västra del. Berggrunden består av granit och Vemdalskvartsit. Jordarterna består av torv samt moig, sandig och grusig morän.

Våtmark

Våtmarksområdet utgörs av sträng-flarkkärr, soligena och topogena kärr, blandmyr samt mossar och sumpskogspartier. I naturreservatet finns stora sträng-flarkkärr som har parallella tydligt upphöjda åsar så kallade strängar, som dämmer upp mellanliggande blötare partier, flarkar. Strängarna är ris- och gräsbevuxna. Flarkarna är av både näringsfattig och något mer näringsrik, intermediär typ.

Området har även stora sluttande soligena, och plana till svagt sluttande topogena kärr som domineras av starrvegetation och vitmossor i bottenskiktet.

I naturreservatets våtmarkskomplex finns även mosaikblandmyr som utgörs av en blandning av mosse-och kärrpartier. Kärr och mossar skiljer sig åt genom att en mosse endast får sitt vatten och näring från nederbörd medan kärr får sitt vatten även från den anslutande fastmarken. Det finns även glest träddäckta mossar och kärr samt sumpskogspartier inom naturreservatet.

Inom området finns också öppna vattenytor i form av tjärnar och bäckar, däribland Dovelån som rinner genom områdets centrala och östra delar, samt Kølån i naturreservatets västra del. Avvattningen från området sker via vattendrag åt öster och sydost.

Våtmarkernas vegetation är präglad av de näringsfattiga till medelrika förhållandena i området. Vanligt förekommande starrarter är taggstarr (*Carex pauciflora*) och flaskstarr (*Carex rostrata*). Björnvitmossa (*Sphagnum lindbergii*), klyvbladvitmossa (*Sphagnum riparium*) och tät vitmossa (*Sphagnum compactum*) är några av de förekommande mossarterna. Övriga arter som karaktäriserar området är tuvull (*Eriophorum vaginatum*), dvärgbjörk (*Betula nana*), ljung (*Calluna Vulgaris*) och rosling (*Andromeda polifolia*). Utöver artrikedomen vad gäller växtarter så bedöms även de ornitologiska värdena som höga, speciellt med avseende på vadarfåglar. Exempel på fåglar som registrerats i området är småspov (*Numenius phaeopus*), grönbena (*Tringa glareola*) och enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*).

Området är inte påverkat av dikning. I början av 1990-talet utfördes kalkningar i delar av naturreservatet.

Skog

Skogsmarken i våtmarkskomplexet bildar öar i våtmarkerna och förekommer delvis som fastmarkskog och delvis som sumpskog. Skogen är naturskogsartad och består av både tall- (*Pinus sylvestris*), gran- (*Picea abies*) och barrblandskog. Inslag av lövträd förekommer, primärt av glasbjörk (*Betula pubescens*) och dvärgbjörk (*Betula nana*). Fältskiktet i fastmarksområdena utgörs till stor del av mattor av blåbärsris (*Vaccinium myrtillus*).

Inslag av brandpräglad skog förekommer i naturreservatet. Ett mindre område på cirka åtta hektar i nordöstra delen av naturreservatet brann under sommaren 2018. Branden sträckte sig nordost om naturreservatet kring Stor-Tävejaßen. Totalt brann cirka 150 hektar, främst utanför naturreservatet, varav hälften skogsmark, i huvudsak tallskog.

Inget modernt skogsbruk har pågått i området. Skogarna har däremot en historik av dimensionshuggning, och även i modern tid har plockhuggning av ved för husbehov förekommit.

Kulturhistoria

I den omgivande trakten har det under lång tid bedrivits ett intensivt fåbodbruk vilket har satt sin prägel även på våtmarkerna inom naturreservatet. Hässjerester har återfunnits inom våtmarksobjektet Köpmankölen, vilket visar på att marken använts under lång tid bland annat för slätter, troligtvis för insamling av hö till vinterfoderförsörjning. Två äldre stigar går från den närliggande fåboden Kolvallen söder om naturreservatet upp genom områdets centrala delar, över Dovelbrännan och Brännmyren till Prästkojan norr om naturreservatet. Dessa stigar har troligtvis uppkommit under tiden då området nyttjades för insamling av hö. I områdets östra delar kring väster om Doveln, finns beskrivning om potentiella slagghögar under markvegetationen, dessa lämningar har dock inte undersökts närmare i dagsläget.

En mer omfattande beskrivning finns i skötselplanen, bilaga 3.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro, spång eller jakttorn,
2. utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning,
3. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
4. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
5. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
6. dika, kulvertera dike, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
7. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
8. införa för området främmande växt- eller djurart,

9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller andra växtnäringssämnen,
10. placera ut saltstenar i anslutning till källor och fuktig-blöt mark,
11. framföra motordrivet fordon i terräng på barmark.

Det är också förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

12. rensa diken,
13. sprida ut kalk.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktats tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktats tåla att följande anordningar anläggs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavla vid plats som markeras på karta, bilaga 1,
3. slåtter på öppna delar av våtmarken,
4. röjning av igenväxningsvegetation på öppna delar av våtmarken,
5. borttagning av främmande arter genom mekaniska metoder,
6. undersökning och dokumentation av mark, vegetation samt växt- och djurliv i uppföljningssyfte,
7. naturvårdsbränning i områden markerade på karta, bilaga 1, samt transport av bränningsutrustning med motorfordon och dylikt för att kunna genomföra åtgärden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd eller annan död ved,
4. elda, annat än medhavd ved,
5. framföra motordrivet fordon.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

6. genomföra eller bedriva organiserat friluftsliv, tävlingar, lägerverksamhet, eller andra organiserade arrangemang.

Undantag från föreskrifterna

A och C-föreskrifterna ovan ska, inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) att bedriva renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning,
- c) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst, vid sjukfall samt vid polisiära ärenden,
- d) att framföra motordrivet fordon vid efterbevakning efter brand,
- e) länsstyrelse och kommunal personal att vid tjänsteärende framföra motordrivet fordon,
- f) jakt enligt jaktlag (1987:259),
- g) den Länsstyrelsen uppdrar åt att utan hinder av C1 och C2 inventera djur samt jaga med stöd av myndighetsbeslut om skyddsjakt som skett med stöd av jaktförordningen,
- h) fiske enligt gällande lagar och bestämmelser,
- i) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med lättare terränggående motorfordon ($\leq 450\text{kg}$), där fordon, färdväg och hastighet ska väljas med omsorg för att minimera mark-och vegetationsskador,
- j) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt,
- k) underhåll av befintliga stigar, markerade på karta bilaga 1, samt övriga befintliga stigar/leder. Fallna träd över stig/led får flyttas eller kapas och flyttas till sidan av stigen/leden. Bro och spång anläggs och underhålls för att undvika markskador,
- l) underhåll av befintliga byggnader markerade på karta, bilaga 1,
- m) att som innehavare av stuga röja träd och buskar mindre än 10 centimeter i diameter, fälla större träd om de lutar och riskerar att falla över hus, där de större träden ska lämnas liggande i naturreservatet, samt röja sly på ett avstånd av upp till 10 meter från byggnader som markeras på karta, bilaga 1,
- n) framföra lättare terränggående motorfordon längst stigar markerade på karta bilaga 1, efter att dispens från gällande terrängkörningslagstiftning medgivits,
- o) markägare samt ägare av stugor markerade på karta, bilaga 1, att använda snöskoter på väl tjälad och väl snötäckt mark i samband med tillsyn och nyttjande av egen mark eller stuga,
- p) att bedriva stängselfritt utmarksbete.

Efter tillstånd från Länsstyrelsen ska A och C-föreskrifterna ovan inte heller utgöra hinder för:

- q) uppföra jakttorn på ny plats,
- r) röjning av buskar och mindre träd i anslutning till jaktpass i syfte att upprätthålla befintliga siktator i skog.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

År 1991–1992 ingick naturreservatet i Länsstyrelsens våtmarksinventering (VMI). Området bedömdes då ha högsta naturvärdesklass. År 2007 togs hela området för naturreservatet upp i Myrskyddsplan för Sverige.

2017 inkom en Komet-anmälan från privata markägare gällande att bilda naturreservat på fastigheterna. Då Köpmankölen sedan tidigare var utpekad som en av Sveriges mest värdefulla våtmarker enligt Myrskyddsplan för Sverige så beslöt Länsstyrelsen år 2018 att utreda möjligheterna att bilda naturreservat i området. Under juli 2018 brann en del av det planerade naturreservatet. Områdets nordöstra hörn, cirka åtta hektar påverkades av branden. Totalt brann cirka 150 hektar öster och norr om naturreservatet.

Förslag till naturreservat lades fram för Naturvårdsverket. Förslaget godkändes år 2020.

Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingen har utförts av auktoriserade konsultfirmor. Värderingen slutfördes och överenskommelse om inträngsersättning med berörda markägare ingicks under åren 2020–2021.

Under 2023 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut för naturreservatet. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget. Under 2023 påbörjade Skogsstyrelsen uppdraget att mäta in områdets gränser.

Synpunkter på förslaget till beslut

Totalt inkom sex yttranden till Länsstyrelsen, varav 2 med synpunkter, samt ett med meddelande om att de avstår från yttrande.

Markägarna i naturreservatet lämnade synpunkter gällande att felaktigt årtal angivits för deras intresseanmälan. Detta har rättats. Vidare upplyser de Länsstyrelsen om att det finns möjliga lämningar i form av slagg i en del av naturreservatet. Denna information har lagts till i beslutet.

Synpunkter inkom från Sametinget gällande att föreskrifterna inte får hindra samisk markanvändning, samt att skyddsjakt på rovdjur enligt jaktförordningen bör utgöra ett undantag från föreskrifterna. Länsstyrelsen har lagt till undantag g) avseende skyddsjakt. I beslutet finns inskrivet i undantag b) att föreskrifter inte ska utgöra hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömning och motivering

Naturreservatet ingår i ett av de största våtmarksområdena i Härjedalen. Våtmarkskomplexet har mycket höga naturvärden tack vare sin orördhet, mångformighet och storlek. Hela området ingår i Myrskyddsplan för Sverige (Köpmankölen m.fl., objekt ID. 1009191). Myrskyddsplan för Sverige listar de våtmarker som hyser de högsta naturvärdena i landet. Våtmarker med högst prioritet bör ges ett långsiktigt skydd. Vidare är naturreservatet beläget inom ett utpekade Ramsarområde enligt Ramsarkonventionen (Aloppkölen-Köpmankölen Ramsar ID 1113).

Hela naturreservatet har ingått i våtmarksinventeringen. I inventeringen klassades båda de ingående våtmarkskomplexen Köpmankölen och Storflyet (ID-nr: Z17D9J01) och Grundmyrarna och Tväråttjärnarna (ID-nr: Z17D8J01) som klass 1 objekt, vilket är objekt med ett mycket högt naturvärde.

Naturreservatet är beläget i en av Länsstyrelsens utpekade våtmarksvärde trakt Aloppkölen, framtagen inom arbetet med grön infrastruktur (Trakt ID: ZD0001). Värde trakten är utpekade som ett landskapsavsnitt med särskilt höga bevarandevärden som grundar sig på myrarnas orördhet och representativitet. Trakten utgör ett stort fjällnära och sammanhängande våtmarkslandskap med hög vildmarksprägel. Därtill ingår området i två värde trakter för limniska värden; Övre Ljungan (Trakt ID: ZC0013) samt Härjedalsljusnan (Trakt ID: ZC0020) utpekade inom arbetet med grön infrastruktur. Köpmankölen ligger även inom utpekade område för Särskilt värdefulla vatten, Härjedalsfjällen (Z2268).

Områdets våtmarker och naturskogar med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras genom fri utveckling samt möjlighet för återupptagande av slätter och röjning av igenväxningsvegetation på öppna delar av våtmarken. Även naturvårdsbränning ska vara möjligt i en del av naturreservatet för att stärka och bibehålla värden knutna till brand, samt för att gynna brandberoende eller brandgynnade arter. Området har tidigare kalkats och ligger inom prioriterat åtgärdsområde för kalkning. Enligt föreskrifterna kan tillstånd för kalkning sökas, vilket är aktuellt för områdets vattendrag, inte dess våtmarker.

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion, dikning och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. Större myr- och naturskogsmosaiker i boreal och borenemoral region ska enligt *"Nationell strategi för formellt skydd av skogsmark"* från 2017, prioriteras för formellt skydd. *Detta motiverar till varför Länsstyrelsen har bedömt att området bör förklaras som naturreservat.*

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Levande skogar*, *Myllrande*

våtmarker, Levande sjöar och vattendrag, Storslagen fjällmiljö samt Ett rikt växt- och djurliv.

Naturvärdesinventeringar

Hela naturreservatet inventerades 1991–1992 inom våtmarksinventeringen. I slutet på 1980-talet utfördes även en fågelinventering av Länsstyrelsen och Jämtlands ornitologiska förening, där bland annat området för naturreservatet Köpmankölen ingick.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservatet Köpmankölen berörs av riksintressena:

- Rennäring (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken).
- Naturvård (NRO23048), Härjedalsfjällen (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken).

Gällande översiktsplan för Härjedalens kommun antogs 2020. Översiktsplanen anger ingen specifik markanvändning för det aktuella området. Det planerade naturreservatet ligger delvis inom fördjupning av översiktsplan för Vemdalen-Björnsrike som antogs 2009. Området pekats där ut som riksintresse Naturvård. Naturreservatet Köpmankölen ligger inte inom utrett område i *"Vindkraft i Härjedalens kommun, Tillägg/fördjupning till översiktsplan"* från 2010.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatets effekt på ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som är grunden till vår välfärd och livskvalitet. Bildandet av Köpmankölens naturreservat har inverkan på ett flertal ekosystemtjänster. I tabell 1 listas de ekosystemtjänster som långsiktigt bedöms påverkas av naturreservatsbeslutet.

Att bevara biologisk mångfald i betydelsen av en mångfald av livsmiljöer, arter och gener ger med stor sannolikhet en positiv påverkan på de flesta av ekosystemtjänsterna. Detta eftersom det inte alltid är känt hur arterna interagerar och vilka arter som kan vara nyckelarter eller hörnstenar i att upprätthålla de funktionella ekosystem som ligger till grund för ekosystemtjänster. Biologisk mångfald finns endast med under kategori "Stödjande" i tabell 1 men får ses som en viktig del av alla kategorier.

Att formellt skydda natur kan vara negativt för vissa ekosystemtjänster. Inom ramen för regeringens beslutade miljömål har miljö kvalitetsmål och konkreta etappmål satts upp för bland annat formellt skydd av natur. I samband med detta har en övergripande bedömning gjorts av påverkan för vissa ekosystemtjänster såsom till exempel produktion av skogsråvara. En nationell politisk avvägning

mellan till exempel virkesuttag och bevarande av skogar med höga naturvärden är alltså redan gjord.

Tabell 1. Bildandet av Köpmankölens naturreservatets långsiktiga effekt på ekosystemtjänster där P står för en överlag positiv effekt och N står för en överlag negativ effekt på berörd ekosystemtjänst.

Kategori	Ekosystemtjänst	Effekt
Stödjande	Primärproduktion där växter och bakterier omvandlar oorganiska ämnen till organiska ämnen.	P
	Biologisk mångfald inklusive bevarande av livsmiljöer, hotade arter och andra arter samt genpooler.	P
	Tillhandahållande av livsmiljöer för populationer av arter med olika funktioner under alla stadier av individernas livscykel.	P
Reglerande & bevarande	Biologisk städning, inklusive vattenrening, samt återföring av mineraler och näringsämnen via mikroorganismer, svampar, växter, djur och alger.	P
	Global klimatreglering genom kolbindning, det vill säga upptag av koldioxid, utförd av växter och mikroorganismer.	P
	Lokal klimatreglering genom skogars, växters och vattnets reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet.	P
	Pollinering och fröspridning via insekter, fåglar och andra djur.	P
	Flödesreglering och erosionsskydd såsom dämpning av avrinning, flöden och skred.	P
Försörjande	Virke och fibrer.	N
	Bibehållande av grundvattennivå.	P
Kulturella	Uppskattning av naturen av etiska skäl och som inspirationskälla samt ett naturarv för att bevara naturens egenvärden för framtida generationer.	P
	Estetiska värden där egenskaper hos naturmiljöer möjliggör estetiska naturupplevelser.	P

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, funktionschef för naturskydd Annelie Johansson samt handläggare Sarah Johannesson Leander, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Marita Ljung

Sarah Johannesson Leander

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten, Länstidningen och Tidningen Härjedalen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet

För att bedriva renskötsel i Härjedalen kan tillåtelse från fastighetsägare behövas, vilket beslutet om naturreservat inte påverkar.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken,
- strandskydd enligt 7 kap. 13–18 §§ miljöbalken,
- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter,
- terrängkörning, inklusive generellt förbud mot barmarkskörning, enligt 1 § terrängkörningslagen,

Observera att även om det står i föreskrifter eller vissa undantag att terrängkörning är tillåtet i naturreservatet så gäller fortfarande terrängkörningslagen i grunden. För att få köra i terräng inom naturreservatet så krävs alltså, i de flesta fall, dispens från terrängkörningslagen.

Vid terrängkörning, med stöd av 1 § terrängkörningsförordningen samt enligt undantag från föreskrifter ska fordon och färdväg väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador.

Vid vistelse i naturreservatet är det viktigt att utöver naturreservatets föreskrifter även följa föreskrifter och förbud enligt andra gällande lagar. Det är också viktigt att observera att föreskrifterna reglerar agerande i naturreservatet men i sig ger de inte markägarens tillstånd.

Bilagor

Nr.	Undernivå nr.	Typ av bilaga	Beskrivning
1.		Beslutscharta	Visar naturreservatets gränser samt för vilka olika områden, stigar, med mera som naturreservatets föreskrifter gäller
2.		Översiktscharta	Visar var i Jämtlands län som naturreservatet ligger
3.		Skötselplan	Beskriver områdets skötselplan
	3a	Skötselplancharta	Skötselplancharta som visar var i naturreservatet den biologiska mångfalden förväntas främjas bäst genom fri utveckling och var den förväntas främjas bäst genom slåtter, röjning av igenväxningsvegetation samt naturvårdsbränning

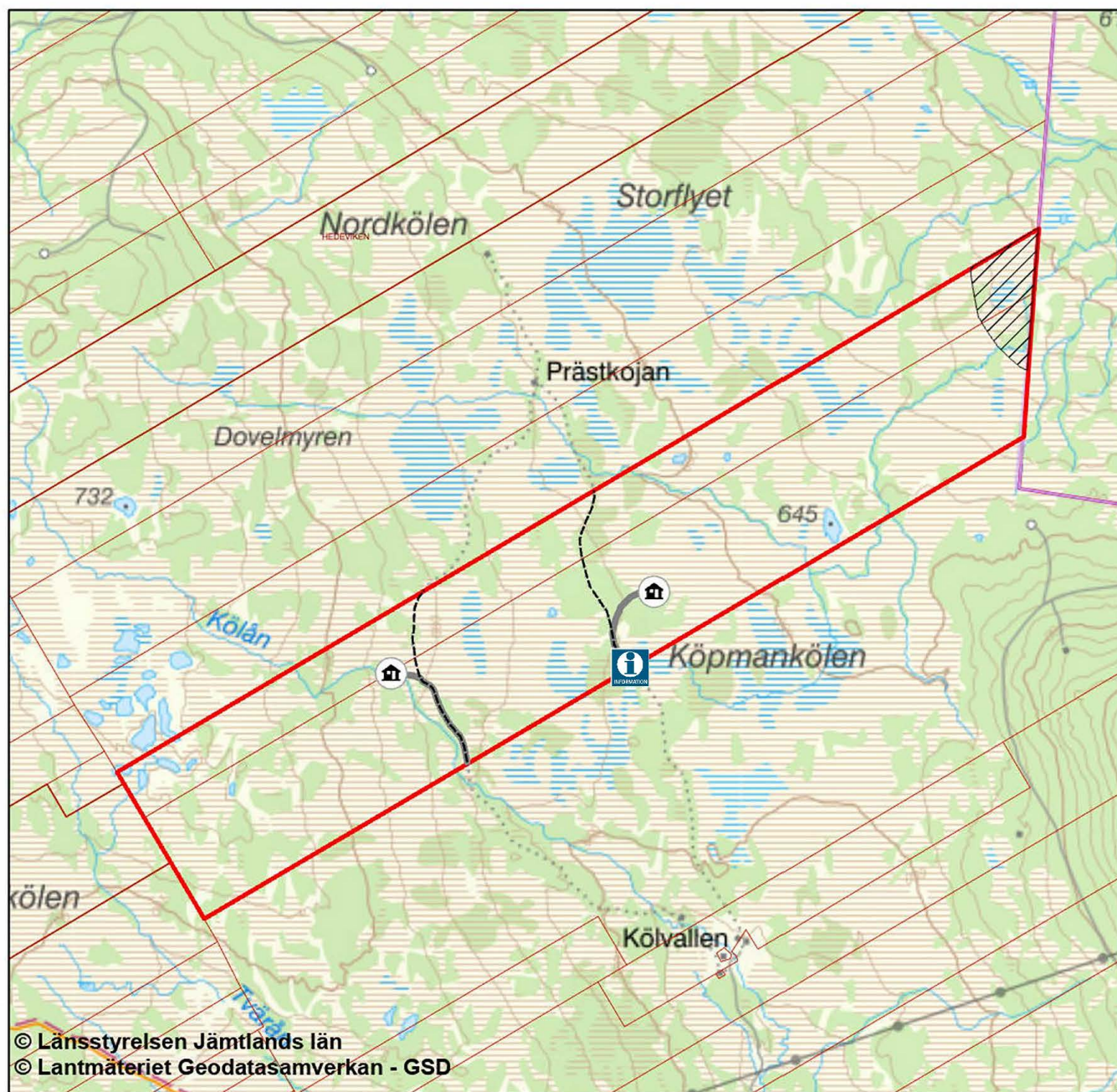

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturreservatet Köpmankölen

Beslutskarta

© Länsstyrelsen Jämtlands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

- Gräns för naturreseptatet Köpmankölen
- Område omfattat av föreskrift B7
- Informationstavla omfattad av föreskrift B2
- Stugor omfattade av undantag l) m) o) från föreskrifter
- Stigar omfattade av undantag k) från föreskrifter
- Stigar omfattade av undantag n) från föreskrifter

0 1,25 2,5 km

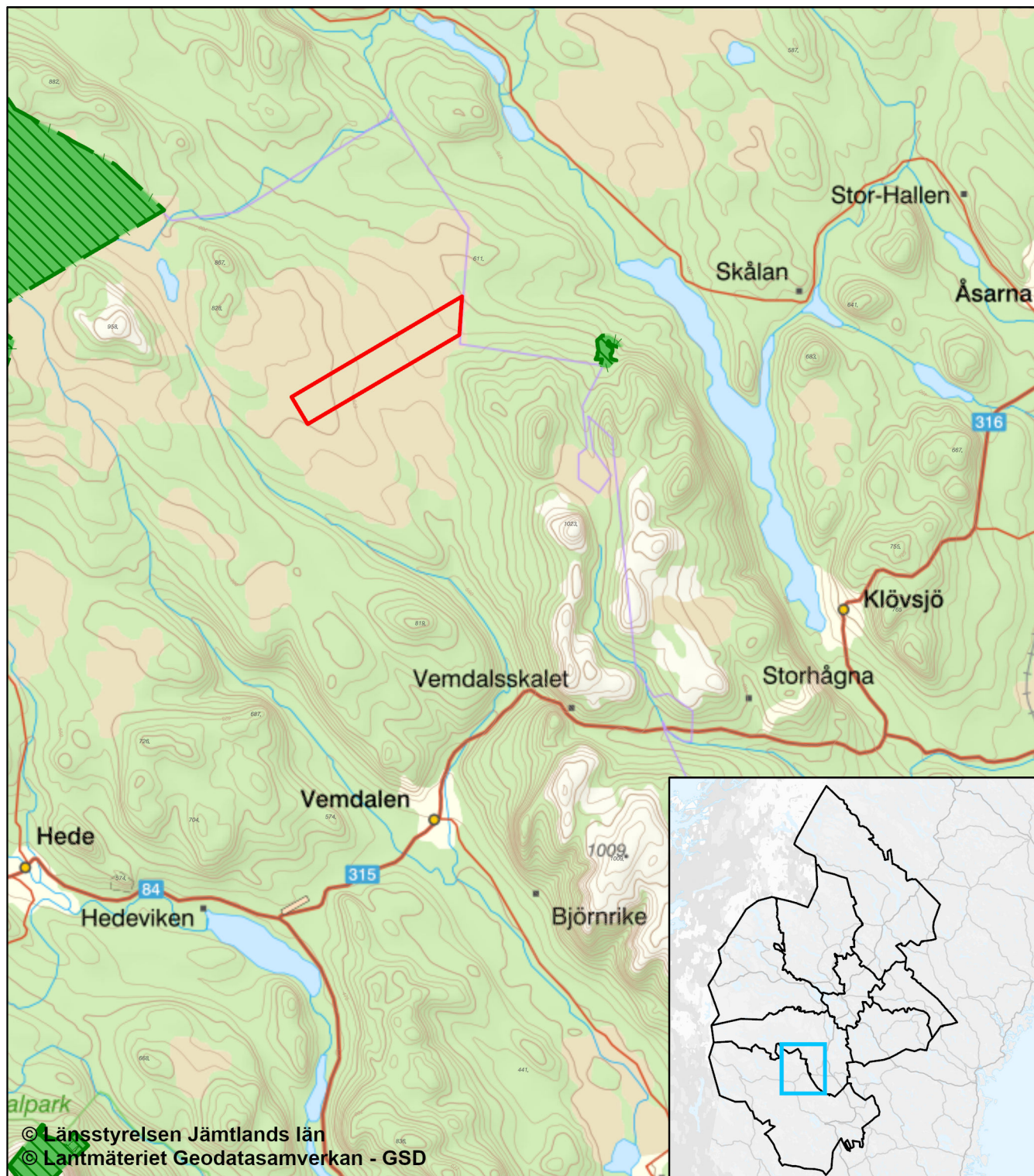
Skala: 1:50 000

Naturreservatet Köpmankölen Översiktskarta

- Gräns för naturreservatet Köpmankölen
- Övriga naturreservat

0 10 Km

Skala 1:250 000

Skötselplan för naturreservatet Köpmankölen

Innehållsförteckning

Skötselplan för naturreservatet Köpmankölen	1
BESKRIVNINGSDDEL	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	4
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer	5
PLANDEL.....	6
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	6
Skötselområde A – Våtmarkskomplex med inslag av skog (1080,4 hektar)	6
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	8
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	8
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	8
Övriga uppgifter.....	9
Samråd med rennäringen	9
Bränningsplan.....	9
Uppföljning	9
Tillsyn.....	9
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	10
Källförteckning	10

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets mosaik av våtmarker och naturskogar, som delvis även är brandpräglade, med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Områdets opåverkade hydrologi ska bibehållas.

Syftet uppnås genom att myr och skogsmark med dess flora och fauna utvecklas fritt. Slätter samt röjning av igenväxningsvegetation kan återupptas på öppna delar av våtmarken. Även naturvårdsbränning ska vara möjligt i del av naturreservatet för att stärka och bibehålla värden knutna till brand.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Köpmankölen
Län	Jämtland
Kommun	Härjedalen
Fastigheter	Vemdalens kyrkby 24:5 och 29:12
Markägare	Enskild markägare
Areal	1080,4 hektar varav 76,5 hektar produktiv skogsmark
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Områdesbeskrivning

Landskap och läge

Naturreservatet Köpmankölen är beläget cirka 20 kilometer norr om Vemdalen och 15 kilometer väster om Skålan, i Härjedalens kommun. Naturreservatet är 1080,4 hektar stort och ingår i ett av Härjedalens största våtmarksområden på över 20 000 hektar. Området utgörs av ett våtmarkskomplex med naturlig hydrologi samt mycket höga naturvärden som grundar sig på dess orördhet, mångformighet och storlek.

Geologiska förhållanden

Området ligger i den naturgeografiska regionen som kallas ”Dalarnas och Härjedalens näringsfattiga område”. Naturreservatet ligger i ett höglänt område. Höjden över havet sträcker sig från cirka 610 meter i östra delen, till 720 meter söder om Tväråjärnarna, i områdets västra del. Berggrunden består av granit och Vemdalskvartsit. Jordarterna består av torv samt moig, sandig och grusig morän.

Våtmarker

Våtmarksområdet utgörs av sträng-flarkkärr, soligena och topogena kärr, blandmyr samt mossar och sumpskogspartier. I naturreservatet finns stora sträng-flarkkärr som har parallella tydligt upphöjda åsar så kallade strängar, som dämmer upp mellanliggande blötare partier, flarkar. Strängarna är ris- och gräsbevuxna. Flarkarna är av både näringsfattig och något mer näringsrik, intermediär typ. Området har även stora sluttande soligena, och plana till svagt sluttande topogena kärr som domineras av starrvegetation och vitmossor i bottenskiktet.

I naturreservatets våtmarkskomplex finns även mosaikblandmyr som utgörs av en blandning av mosse-och kärrpartier. Kärr och mossar skiljer sig åt genom att en mosse endast får sitt vatten och näring från nederbörd medan kärr får sitt vatten även från den anslutande fastmarken. Det finns även glest trädäckta mossar och kärr samt sumpskogspartier inom naturreservatet.

Inom området finns också öppna vattenytor i form av tjärnar och bäckar, däribland Dovelv som rinner genom områdets centrala och östra delar, samt Kölån i naturreservatets västra del. Avvattningen från området sker via vattendrag åt öster och sydost.

Våtmarkernas vegetation är präglad av de näringsfattiga till medelrika förhållandena i området. Vanligt förekommande starrarter är taggstarr (*Carex pauciflora*) och flaskstarr (*Carex rostrata*). I bottenskiktet är björnvitmossa (*Sphagnum lindbergii*), klyvbladvitmossa (*Sphagnum riparium*) och tät vitmossa (*Sphagnum compactum*) några av de förekommande mossarterna. Övriga arter som karaktäriserar området är tuvull (*Eriophorum vaginatum*), dvärgbjörk (*Betula nana*), ljung (*Calluna Vulgaris*) och rosling (*Andromeda polifolia*).

Utöver artrikedom vad gäller växtarter så bedöms även de ornitologiska värdena som höga. Området hyser lämpliga livsmiljöer särskilt för våtmarksfåglar, däribland småspov (*Numenius phaeopus*), grönbena (*Tringa glareola*), enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*) och trana (*Grus grus*).

Skogen

Skogsmarken i våtmarkskomplexet består huvudsakligen av barrdominerad naturskog med visst inslag av brandpräglad skog. Skogen förekommer delvis som fastmarkskog och sumpskog samt som glest trädäckta mossar och kärr. Skogstyperna inom naturreservatet domineras av gran- och tallskog (*Picea abies*, *Pinus sylvestris*) samt barrblandskog. Även inslag av lövträd, så som glasbjörk (*Betula pubescens*) och dvärgbjörk (*Betula nana*) förekommer i lägre utsträckning. Skogen är präglad av intern beståndsdynamik där gamla träd faller och nya växer upp. Även gamla grova träd samt liggande och stående död ved förekommer.

Inget modernt skogsbruk har pågått i området. Skogarna har däremot en historik av dimensionshuggning, och även i modern tid har plockhuggning av ved för husbehov förekommit.

Under sommaren 2018 brann omkring åtta hektar i naturreservatets östra del. Branden sträckte sig nordöst om naturreservatet kring Stor-Tävjeåsen. Totalt brann cirka 150 hektar, främst utanför naturreservatet, varav hälften skogsmark, i huvudsak tallskog.

Naturvårdsarter

Ingen systematisk artinventering har utförts inför bildandet av naturreservatet Köpmankölen.

Kulturhistoria och tidigare markanvändning

I området kring naturreservatet är det tätt mellan fäbodarna. Kölwallen är den närmst belägna fäboden, cirka två kilometer söder om naturreservatet. De äldsta husen på Kölwallen ska enligt fäbodinventeringar vara från 1700-talet. En del av naturreservatets värden är även knutna till den historiska skötseln, i form av de tidigare hävdade våtmarkerna. Hässjerester har återfunnits i området vilket visar på att marken använts under lång tid bland annat för slätter. Laga skifteskartan från 1847 (Vemdalens socken Kyrkbyn nr 1–57) visar området som ett våtmarksområde med en blandning av rödmosse, myr- och skogsmark. Den närliggande fäboden Kölwallen finns utritad redan på lagaskifteskarta, lika så de två stigarna som löper upp genom naturreservatet. Dessa stigar har mest troligt uppkommit under tiden då området nyttjades för insamling av hö. Dessa stigar finns även markerade på Generalstabskartan från 1923 (Åsarna, 72–1). I områdets östra delar kring väster om Doveltn, finns beskrivning om potentiella slagghögar under markvegetationen, dessa lämningar har dock inte undersökts närmare i dagsläget.

Runt 1940-talet utfördes en del dimensionsavverkning i området, skogsarbetarna bodde under denna tid i timmerkojor i området. En av dessa kojor lämnades kvar och är belägen vid Dovelbrännan. Ytterligare en av stugorna i naturreservatet som finns vid Kölån, nyttjades tidigare som stall. Området är inte påverkat av dikning. I början av 1990-talet utfördes kalkning i delar av naturreservatet.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget nyttjas för renskötsel och utgör riksintresse för rennäring (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken).

Friluftsliv

Området används vad Länsstyrelsen känner till huvudsakligen som jaktmark, utflykter och bärplockning. Naturreservatet ligger långt ifrån vägar och bebyggelse vilket troligtvis begränsar antalet besökare i området.

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- En stor, opåverkad och mångformig våtmark med:
  - naturlig hydrologi,
  - inslag av bland annat blandmyrmosaik, sträng-flarkkärr samt soligena och topogena kärr
  - höga representativa värden och karaktär av orördhet
- Naturskogar med intern beståndsdynamik och inslag gamla träd
- Delvis brandpräglad skog med ett glest trädskikt, samt brandskadade träd och torrakor.

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller livsmiljöer. Åtgärdsprogram som är aktuella för detta naturreservat har beaktats i de skötselåtgärder som anges i skötselplanen. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

Tabell 1. Åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen

Åtgärdsprogram	Kommentar
Brandinsekter i boreal skog	Ingen av de berörda arterna är kända i naturreservatet i dagsläget. Då naturvårdsbränning är en föreslagen skötselåtgärd inom naturreservatet har åtgärdsprogrammet beaktats.
Skalbaggar på nyligen död tall	Arter som berörs av programmet kan förekomma inom naturreservatet. Då naturvårdsbränning är en föreslagen skötselåtgärd i naturreservatet och en del tallar dör vid bränning så har åtgärdsprogrammet beaktats i skötselplanen.
Skalbaggar på äldre död tallved	Arter som berörs av programmet kan förekomma inom naturreservatet. Då en mindre del av naturreservatet nyligen brunnit och en del tallar dog i branden, vilka småningom blir gammal död ved så har åtgärdsprogrammet beaktats i skötselplanen.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Naturreservatet har ett skötselområde, indelat i två delområden (A1 och A2). Naturvärdena är främst knutna till en mångformig våtmark med naturlig hydrologi samt naturskogar med intern beståndsdynamik. Naturreservatet är del av ett stort sammanhängande våtmarkskomplex med höga representativa värden som bedöms tillhöra ett av de värdefullaste myrkomplexen i regionen.

Skötselområde A – Våtmarkskomplex med inslag av skog (1080,4 hektar)

Beskrivning

Naturreservatet utgörs av ett våtmarkskomplex med inslag av öar av skog samt öppna vattenytor i form av bäckar och tjärnar. Totalt består området av 229,7 hektar skogsmark, varav 186,4 hektar ovan fjällnära gräns. Arealen öppen våtmark uppgår till 752,3 hektar, därtill är 7,3 hektar av området öppet vatten. Majoriteten av skogsarealen (167,1 hektar) återfinns på fastmarksöar i våtmarkskomplexet, men det förekommer även glest trädäckta områden på våtmarkerna (61,9 hektar). Hela naturreservatet ingick i våtmarksinventeringen och både de ingående våtmarkskomplexen klassades som klass 1 objekt, vilket är objekt med mycket högt naturvärde.

Våtmarksområdet i delområde A1 utgör huvuddelen av naturreservatet och utgörs av ett våtmarkskomplex av sträng-flarkkärr, soligena och topogena kärr samt sluttande mosse och sumpskogspartier. De stora sträng-flarkkärren i området har välutbildade strängar och flarkar som omväxlande består av parallella, långsträckta och upphöjda ris- och gräsdominerade strängar, och blöta mellanliggande lösbottenflarkar av både fattig och intermediär typ. De sluttande soligena kärren, som influeras av rörligt vatten, och de plana till svagt sluttande topogena kärren som påverkas av stillastående vatten domineras av starrvegetation med arter så som flaskstarr och tuvsäv.

Skogen i delområde A1 består av till stor del av barnaturskog där tall är det dominerande trädslaget, både på glest trädklädda våtmarksområden som på fastmark. Även grandominerad skog förekommer i stor utsträckning, primärt på fastmarksområden. Därtill förekommer lövblandad barrskog och triviallövskog med inslag av vide, dvärg- och glasbjörk. Lövinslagen i naturreservatet förekommer främst i delområdets västra delar.

Delområde A1 är inte opåverkat av brand, men är i huvudsak präglad av intern beståndsdynamik, kontinuitet av gamla träd samt både liggande och stående död ved.

Vegetationen i hela skötselområdet är primärt av fattig typ, lokalt finns lite mer intermediära partier. Markvegetationen domineras främst av olika starrarter, i bottenkiktet dominerar vitmossor. Det finns även inslag av risvegetation så som blåbär, ljung och dvärgbjörk.

Delområde A2 uppgår till cirka 35 hektar och är beläget kring Lilldalsmyren i naturreservatets östra delar. Delområdet utgörs av samma typ av våtmarkskomplex som delområde A1 med skillnaden att området bär tydligare spår av brand i form av kolade och brandskadade träd. Del av område A2 brann 2018, liksom de östligt belägna skogsområdena som angränsar

naturreservatet. Primärt påverkades tallskog på glest trädklädd våtmark av branden. I södra delen av delområde A2 rinner Dovelån som avvattnar området åt öster.

Skötselområdets naturvärden är huvudsakligen knutna våtmarkskomplexets orördhet, mångformighet och storlek. Områdets naturvärden ska utvecklas och bevaras genom fri utveckling. Slåtter och röjning av igenväxningsvegetation kan utföras på de öppna delarna av våtmarken som tidigare hävdats. I den tydligt brandpåverkade delen i delområde A2 ska det även vara möjligt att genomföra naturvårdsbränning för att bibehålla naturvärden knutna till brand och främja brandgynnade och brandberoende arter.

Figur 1. Skötselområde A: Naturskog på fastmarksholme och öppen del av våtmarkskomplexet.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av ett opåverkat, mångformigt våtmarkskomplex med inslag av glest skogbeklädda kärr och mossar samt naturskog på fastmarksområden. Våtmarken ska hysa en naturlig, opåverkad hydrologi och vara fria från körsador. De öppna vattenspeglarna och vattendragen i naturreservatet ska vara opåverkade och ha ett naturligt vattenstånd och vattenflöde. De öppna partierna i våtmarken ska ej vara igenväxande. Våtmarkskomplexet ska ha rika och ej minskade förekomster av för naturtyperna typiska arter, främst inom artgrupperna mossor, kärlväxter och fåglar, samt vara fritt från främmande arter.

De skogsklädda fastmarkspartierna samt de glest trädtäckta områdena inom våtmarkskomplexet ska vara naturskogsartade och kunna domineras av såväl tall som gran, samt ha inslag av blandbarrskog och triviallövskog. Skogen ska präglas av intern beståndsdynamik med förekomst av gamla träd och tillgång på död ved. Den brandpåverkade delen i öster ska vara präglad av brand med spår av kolad ved, brandljud samt liggande och stående död ved. Området ska utgöra livsområde för brandberoende och brandgynnade arter. Arealen våtmarkskomplex med inslag av skog ska vara 1080,4 hektar.

Förvaltningsriktning

- Fri utveckling i kombination med röjning och slåtter av de öppna ytorna i våtmarkskomplexet
- Naturvårdsbränning

Skötselåtgärder

- Återupptag av myrslätter och röjning av igenväxningsvegetation på öppna delar av våtmarken, om det ur historiska och biologiska aspekter bedöms som lämpligt.

Dessutom ska följande lägre prioriterade skötselåtgärder vara möjliga att utföra i skötselområdet:

- Upprättande av plan för naturvårdsbränning, samt utförande av åtgärder där så bedöms lämpligt ur praktiska och biologiska aspekter enligt upprättad plan.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Köpmankölen är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt och utflykter. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga naturvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett visst förändrat besöksstryck. Områdets läge i landskapet, med avstånd till vägar och bebyggelse, minskar dock sannolikheten för att det sker i nämnvärd omfattning.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavla för naturreservatet sätts upp vid områdets södra gräns, längst med stigen som leder upp mot Dovelbrännan.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

En översikt av skötselåtgärder som ska genomföras i naturreservatet Köpmankölen finns i tabell 1.

Tabell 1. Sammanfattning av skötselåtgärder som bör genomföras i naturreservatet Köpmankölen samt när dessa skötselåtgärder bör utföras.

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
A1-A2	Röjning av igenväxningsvegetation samt slåtter på öppna delar av våtmarken.	2	Inom 5 år, därefter vid behov	Återkommande vid behov
A2	Upprättande av plan för naturvårdsbränning	3	Inom 15 år	Enligt bränningsplan
A2	Naturvårdsbränning	3	Enligt bränningsplan	
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	2	Inom 5 år	Återkommande vid behov
Friluftsliv	Uppsättning av en informationstavla.	1	Inom 1 år	Engångsåtgärd

Övriga uppgifter

Samråd med rennäringen

I samband med framtagandet av bränningsplan för naturreservatet ska samråd med berörda samebyar ske. Bränningen ska planeras så att negativa effekter ur betessynpunkt reduceras. Innan någon större skötselåtgärd genomförs ska samråd ske med rennäringen som verkar i området. Samråd ska även ske med berörda markägare.

Bränningsplan

Syftet med en bränningsplan är bland annat att tydligt redovisa bränningsområdets avgränsning (geografiskt och i terrängen), beskriva kvalitativa mål med bränningen ur naturvårdessynpunkt samt att tydliggöra bränningens planering ur säkerhetssynpunkt.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

Härjedalens kommun 2020. Översiktsplan Härjedalens kommun.

Härjedalens kommun 2010. Vindkraft i Härjedalens kommun - södra/östra delen.

Tillägg/fördjupning Översiktsplan.

Härjedalens kommun 2008. Fördjupad översiktsplan för Vemdalen-Björnrike.

Lundqvist, J, 1969: Jordartskarta över Jämtlands län, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr: Ca 45

Lundqvist J, 1984: Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr Ba 31

Länsstyrelsen Jämtlands län, Jämtlands ornitologiska förening, 1992. Fågelmyrar i Jämtlands län, en inventeringsrapport om myrfåglar och fågelmyrar i Jämtlands län.

Länsstyrelsen Jämtlands län. Våtmarker i Jämtlands län, Del 1 och 2. Natur i Jämtlands län 2002:2.

Naturvårdsverket 2005. Naturskyddsåtgärder i skogmyrmosaiker. Vägledning.

Naturvårdsverkets Rapport 5516.

Naturvårdsverket 2007. Myrskyddsplan för Sverige. Rapport 5669.

Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.

Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.

Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam 2013. Tillgängliga natur- och kulturområden. En handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer. Naturvårdsverket Rapport 6562.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.

Skogsstyrelsen 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer.

Skogsstyrelsen 2020. Ett urval av naturvårdsarter och andra indikatorarter. Skogsstyrelsen.

Sveriges Geologiska Undersökning 1984. Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n.

Källor på internet

Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.

Lantmäteriet. Historiska kartor. Generalstabskartan Åsarna, 72-1, 1923.

<http://historiskakartor.lantmateriet.se>.

Lantmäteriet. Historiska kartor. Laga skifte. Vemdalens socken Kyrkbyn nr 1-57, 1847.

<http://historiskakartor.lantmateriet.se>.

Naturvårdverket. Biologisk mångfald. <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Vaxter-och-djur/Biologisk-mangfald/>

Naturvårdverket. Process att bilda naturreservat. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/>

Naturvårdverket. Vägledning för arbetet med att bilda naturreservat. <http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>

Ramsar Sites Information Service.
https://rsis.ramsar.org/RISapp/files/RISrep/SE1113RIS_1701_en.pdf

Ramsar Information Sheet. Sweden Aloppekölen-Köpmankölen
https://rsis.ramsar.org/RISapp/files/RISrep/SE1113RIS_1701_en.pdf

Riksantikvarieämbetet. Fornminnesregistret. Forsök: <https://app.raa.se/open/forsok/>

Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoper och objekt med naturvärden. Skogsdataportalen
<http://skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se/Skogsdataportalen/>

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlister i Sverige. www.artfakta.se

Övriga källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatabas 2022-12-20. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatabas 2022-12-20. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län

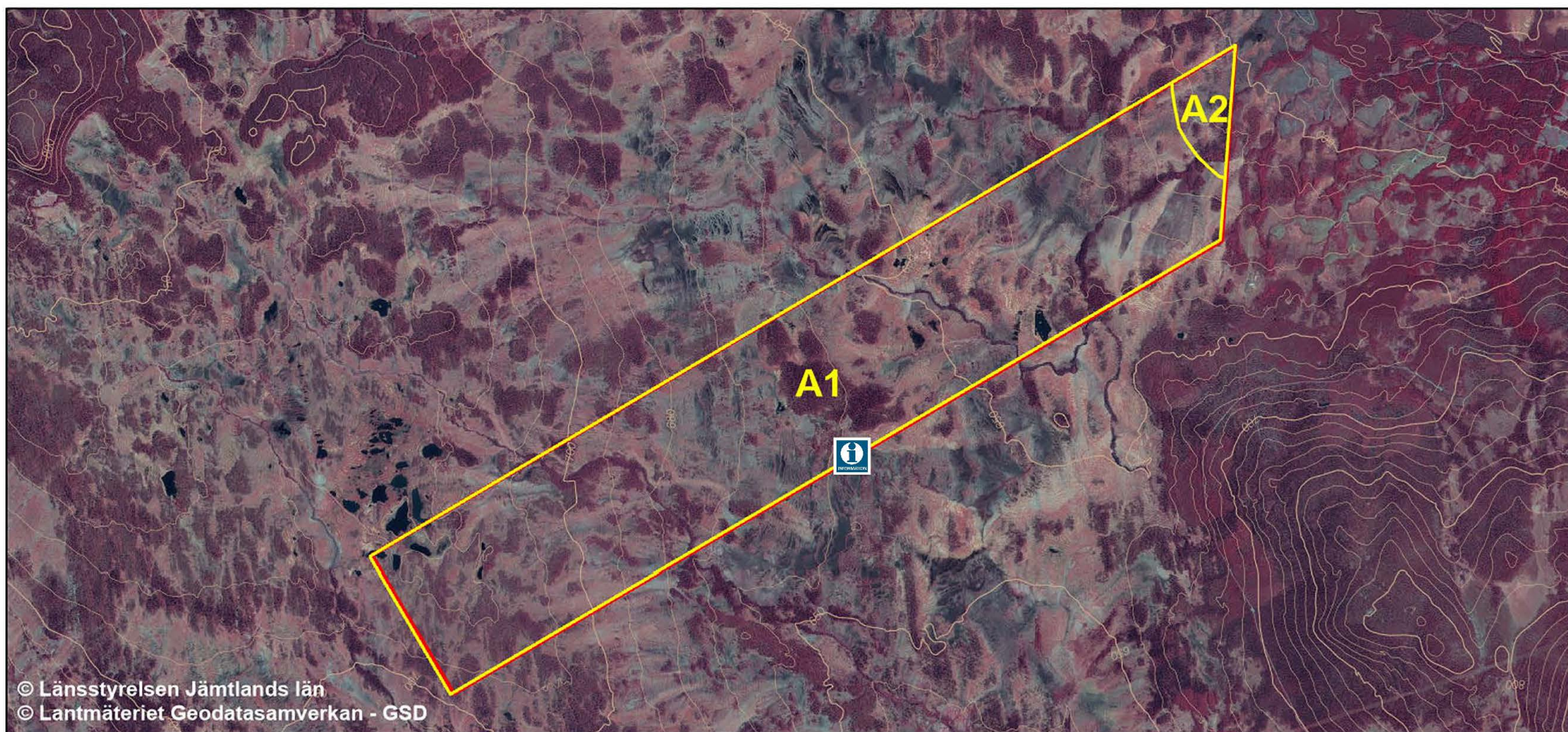
Länsstyrelsen
Jämtlands län

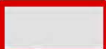
Dnr: 511-9126-2022 Bilaga 3a

2023-12-18

Naturreservatet Köpmankölen

Skötselplankarta

 Gräns för naturreservatet Köpmankölen

 Informationstavla

Skötselområden

 A1-A2. Fri utveckling
Röjning av igenväxningsvegetation och slåtter på öppna delar av våtmarken

 A2. Naturvårdsbränning

0 500 m

Skala 1:15 000

